Merkurov Sanatorij

SANATORIJ — NAJVEĆI USPJEH »MERKURA«

U 60 godišnjem razvoju društva Merkur napose se ističu dva značajna momenta: Na svršetku trećeg decenija društvenog rada, t. j. 1. I. 1904. počinje djelovati društvena bolesnička blagajna, koja kao sastavni dio društva Merkur na osnovu posebnog privilegija vrši socijalno osiguranje članova društva. Na svršetku šestog decenija u siječnju 1934. dolazi društvo u mogućnost da otvori veliki moderni sanatorij za svoje članove. U času kad bacamo pogled na prošlih 60 godina treba da ove okolnosti napose imamo pred očima. Borba za uspostavu i održanje društvene bolesn. blag. i za otvorenje sanatorija zauzela je u našoj prošlosti najbolje članove »Merkura«. Ta je borba odnijela mnogo i mnogo muke, truda i vremena, a sastojala se u sitnom malenom radu, koji je danas zaboravljen i nepoznat, ali koji je zato to veći, značajniji i vrijedniji, što će plodove toga rada moći da vide i osjećaju ne samo današnje nego i mnoge buduće Merkuraške generacije.

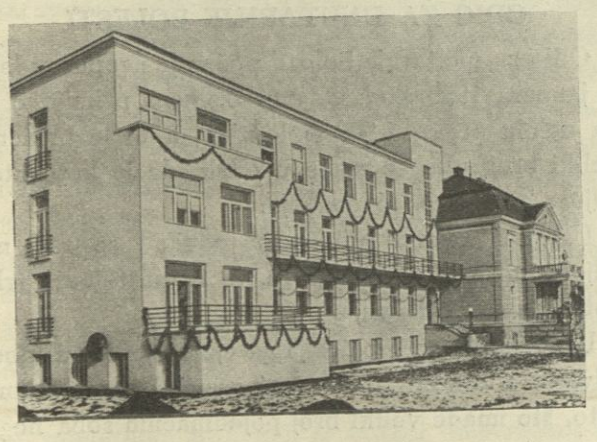

Pogled na novu zgradu

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Naš sanatorij po svom značenju ima toliku vrijednost, da mu ne samo nema nešto ravnog u našoj državi, nego i na cijelom Balkanu i kod mnogih drugih većih naroda i država. Mi Merkuraši ponosom ističemo da milijuni koji su utrošeni u ovu gradnju i vodstvo sanatorija sakupljeni su samo doprinosima članova društva, trgovačkih i privatnih namještenika, odnosno sa doprinosima bivših članova društva, koji su promijenili svoj socijalni položaj i danas se nalaze kao samostalni trgovci ili poduzetnici. Nema u ovoj državi primjera da se jedna ovakova ustanova gradi bez ovećeg doprinosa države, grada, općine ili kojeg drugog javnopravnog i samoupravnog tijela. Pa i one ustanove, koje su osnovane da pomažu socijalne interese privatnih namještenika, nijesu za sanatorij dale niti jedan jedini dinar.

Naš sanatorij dokaz je naše kulture i naše svijesti. Merkuraši nisu nikada mnogo govorili o svojoj socijalnoj svijesti ali djela tu svijest najbolje pokazuju. Treba stoga da se ova okolnost napose istakne i mi treba da se s time napose ponosimo.

ZNAČENJE NAŠEG SANATORIJA.

Akcija za otvorenje sanatorija počela je da se u jačoj mjeri razvija pred desetak godina. U fazu ostvarenja ušla je ova akcija onog časa kada je društveni upravni odbor odlučio da kupi t. zv. Pogorelčevu vilu na Florijanskom putu. U siječnju 1930. otvoren je troškom od 3,000.000 dinara sanatorij za unutarnje bolesti, koji već 4 godine uspješno djeluje na korist članova društva i nji-

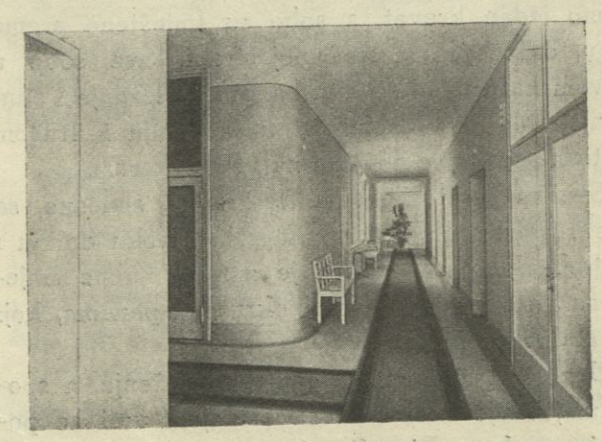

Hodnik u sanatoriju

hovih obiteljskih pripadnika. Nakon 4 godine t. j. u siječnju 1934. uspijeva društvo da taj sanatorij znatno proširi time, što otvara odjele za kirurgiju, gynekologiju, otorinolaringologiju i rentgenologiju,

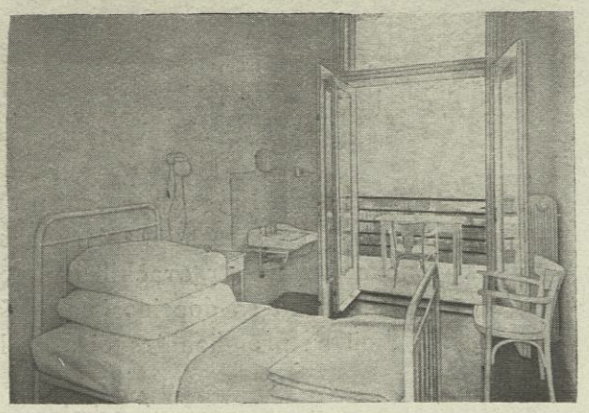

Bolesnička soba s jednim krevetom i verandom

pa će prema tome članovi društva moći da se u tom sanatoriju liječe od gotovo svih bolesti.

U nizu zdravstvenih ustanova koje postoje u Zagrebu Merkurov sanatorij zauzima bezuvjetno posebni položaj. Na osnovu zahtjeva moderne medicine uklonjeni su mnogi nedostaci, koji postoje u današnjim bolnicama. Privatni namještenici, članovi društva moći će u našem sanatoriju uživati takav komoditet i takav komfor, da će teške dane svoje bolesti mnogo lakše snositi. Sigurno je da će radi velikih prednosti ovog sanatorija u isti rado kao privatni pacijenti dolaziti i lica, koja nisu članovi društva.

UNUTARNJI UREDJAJ SANATORIJA

Sadašnji sanatorij sastoji se od stare jednokatne i nove dvokatne zgrade. U staroj zgradi nalazi se interni odio, dok se u novoj zgradi nalaze svi ostali odjeli. Nova zgrada imade ukupno 45 bolesničkih soba. Većina bolesničkih soba imade samo jedan krevet, a sobe su smještene prema jugu, dakle prema sunčanoj strani. Sve sobe u prvom katu imadu veliki balkon za ležanje i sunčanje bolesnika. Bolesnici u prizemlju i drugom katu mogu da se sunčaju na velikoj terasi.

Sve su prostorije svijetle, zračne, sunčane, sa prekrasnim izgledom na Zagreb, savsku dolinu i zagrebačku goru. Čitava je zgrada naime smještena na vrhu brežuljka i okružena parkom, koji se stalno uredjuje.

U zgradu uvedeno je centralno loženje, a sporazumjevanje bolesnika sa osobljem vrši se pomoću moderne signalizacije sa svjetlom. Osoblje se medjusobno porazumjeva brojnim kućnim telefonima. Kako je sve pokućtvo, posteljina, rublje, liječničke sprave i instrumenti, nanovo nabavljeno, to cijela zgrada odiše nekom posebnom svježinom, čistoćom, redom, što sve čini da se bolesnik vrlo prijatno osjeća.

Gradjevni materijal je prvorazredan. Sanatorij je osnovao i nadzor nad gradnjom vodio g. prof. Ing. Herman Kosser, arhitekt, dok je gradnju izvadjalo gradj. poduzeće Ing. Ivo Grgič i drug. Centralno loženje i pripremu tople vode izvela je tt. Bačić d. d. Rentgenski uredjaj, kućni telefon i signalizaciju dobavila je tt. Jugosl. Siemens d. d. Sterilizaciju i uredjaj operacionih dvorana dobavila je tt. Hlavka, dijelom iz vlastitih proizvoda, a dijelom od najvećih švicarskih i drugih tvrtka. Uredjaj dizala izvelo je poduzeće Viktor Mohr.

ODIO ZA UNUTARNJE BOLESTI

Odio za unutarnje bolesti počeo je svojim radom 7. januara 1930. god. Od tog vremena primljeno je na odjelu preko 1.800 bolesnika, a to je prilično veliki broj, ako se uzme u obzir, da je kapacitet odjela bio samo 36 postelja.

Usprkos raznih poteškoća odvijao se rad na odjelu na opće zadovoljstvo, te su postignuti vrlo dobri uspjesi liječenja.

U novim će se prostorijama cjelokupni rad moći odvijati u znatno proširenoj mjeri i to ne samo zato, što imade veliki broj pojedinačnih soba nego i zato, jer je interni odio dobio sada sve one pomoćne institucije bez kojih danas moderni interni odio teško može da postoji. U prvom redu valja

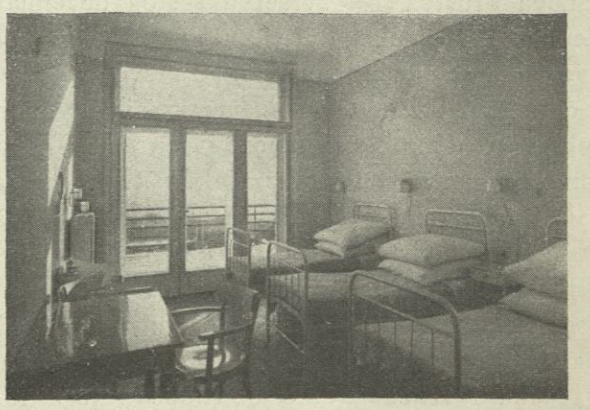

Bolesnička soba sa tri kreveta

spomenuti **proširenje dietetske kuhinje.** Uprava sanatorija polagala je od prvoga početka najveću važnost, a i najveću nadu na dobro dietetsku kuhinju, a iskustva su u ovih četiri godine pokazala,

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

da je ovo stanovište bilo ispravno. Obzirom na skučene prilike u staroj kuhinji bilo je provadjanje mnogo brojnih i raznolikih dieta znatno oteščano, pa je zato u planu za novogradnju naročita pažnja posvećena bila izgradnji moderne dijetetske kuhinje. Prije svega dietetska je kuhinja potpuno odjelena od kuhinje za normalnu koštu, te u njoj osim velike Zenkingove peći imade nekoliko malenih štednjaka, gdje se mogu priredjivati pojedinačni obroci. To je zato važno, jer često pojedini bolesnici dobivaju hranu potpuno različitu od svih drugih. Dovoljno je napomenuti, da je već u dosadanjem pogonu kraj 30—36 bolesnika bilo obično 8—10 raznovrsnih dieta. Cjelokupnom kuhinjom ravna posebno izobražena dietetska asistentica, a sami jestvenici sastavljaju se po liječničkom opisu.

U prizemlju nove zgrade smješten je ginekološki odio. U prvom katu smještena je kirurgija sa svojim moderno uredjenim operacionim dvoranama. U drugom su katu isključivo bolesničke sobe. Rentgenološki odio smješten je u suterenu, gdje se takodjer nalaze sobe za terapiju i laboratorij internog odjela. U sjevernom dijelu suterena smještena je redovna dietetska kuhinja s nusprostorijama. U svakom katu nalazi se po jedna čajna kuhinja. Posebna dva dizala služe za dovoz jela, odnosno za odvoz sudja, tako da se čisto i zamazano posudje nikada se voze istim dizalom. Potrebne nusprostorije, kupaone W. C. ispiraona, dnevna soba i t. d. gradjene su takodjer po modernom principu. U svakoj bolesničkoj sobi nalazi se umivaonik sa toplom i hladnom vodom.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

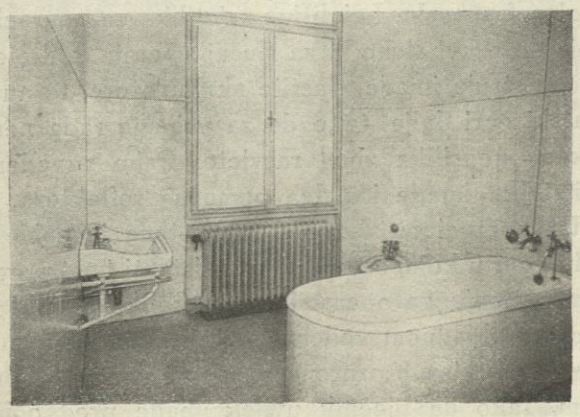

Kupaona

U sobi sa jednim krevetom namještaj se sastoji od jednog ugradjenog ormara, kreveta, noćnog ormarića, stolića i dvaju fotelja. U sobama sa više kreveta nalaze se dva ormara sa stolom i odgovarajućim brojem fotelja. Podovi su u bolesničkim sobama od hrastovih daščica a u ostalim sobama od linoleuma ili teraco mase.

Saobraćaj u staroj i novoj zgradi vrši se pomoću

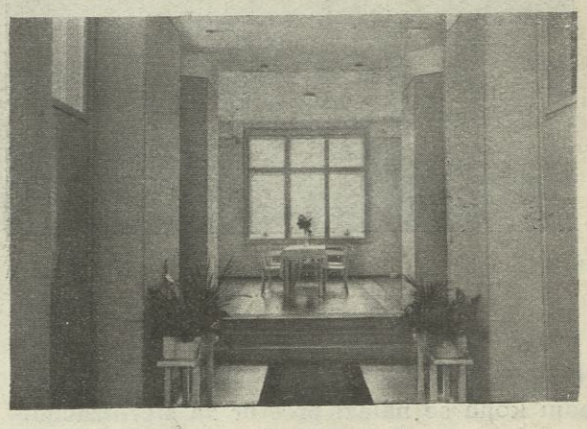

Hall za dnevni boravak

dvaju stubišta i velikog dizala. Dizalo je tako smješteno, da se do njega može doći izravnim pristupom sa autom tako, da se bolesnik na nosiljkama izravno iz auta može prenjeti u dizalo.

Nadalje je potpuno preuredjen röntgenološki odio i odio za elektro-terapiju. O njemu je govora u posebnom poglavlju.

Velika pažnja posvećena je **uredjenju laboratorijâ.** Prošla su vremena, kada se interna medicina zadovoljavala pregledbom kod bolesničkog kreveta. Internist mora danas pratiti sve kemijske procese bolesnoga tijela. Stoga je potrebno, da odio za unutarnje bolesti bude snabdjeven svim laboratorijskim pomagalima. Merkurov sanatorij raspolaže sa tri prostorije za **kemijski laboratorij.** U jednom se obavljaju običajne dnevne analize. Drugi je odredjen za kvantativna mjerenja, te uredjen svim potrebnim aparatima (mikrovage, fotometrija i t. d.). Treća prostorija služi kemijskim analizama, gdje se razvijaju plinovi (ostatni dušik i t. d.).

Nadalje postoji posebni laboratorij za ustanovljenje bazalnog metabolizma i za elektro-kardiografiju, bez kojeg se danas ne može zamišljati točan rad u prosudjivanju srčanih smetnja.

OPERATIVNO ODJELJENJE (KIRURGIJA)

U novo nadogradjenom dijelu sanatorija nalazi se operativno odjelenje t. j. **kirurgija**, a u zajednici s njom **ginekološki odsjek sa primaljstvom** i **otorino-laringološki** (uho, nos i grlo) **odsjek.**

Operacione sobe smještene su u posebnom krilu u prvom katu, a sastoje se od **dvije velike**

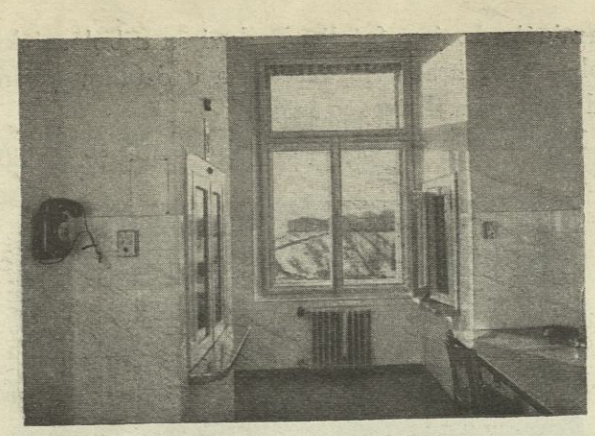

Čajna kuhinja sa liftom za dovoz jela i odvoz posuđa
(Lift uvela tt. Mohr)

operacione dvorane — aseptične i septične, izmedju kojih se nalazi **prostor za sterilizaciju.**

Sterilizacija uvedena je od firme Schaerer A. G. u Bernu, te je **najmodernija, a kod nas za sada jedina u državi.** Svi su aparati uzidani, a u pogon se stavljaju sa vrućom parom ili električnom strujom. Imade jedan poseban veliki kotao na plin u kojem se stvara para, koja opskrbljuje sve aparate i to sterilizator za kutije sa povojnim materijalom i rublem za operacije. Pesebni kotlovi za kuhanje instrumenata su tako smješteni, da su oni za aseptične operacije spojeni sa aseptičnom operacionom dvoranom sa jednim oknom sa pomičnim staklom, a s druge strane na isti način sa dvoranom za septičke operacije. Za fine i osjetljive instrumente uzidan je jedan ormar za suhu sterilizaciju t. j. sa vrućim zrakom, a do njega je jedan ormar za grijanje rublja. Osim toga uzidana su još dva aparata — jedan za proizvadjanje sterilne destilirane vode i jedan za fiziološku otopinu soli. Svi su ti spomenuti aparati spojeni uzidanim cijevima sa gore spomenutim parnim kotlom. U slučaju brze upotrebe stavljaju se svi ti aparati u pogon električnom strujom.

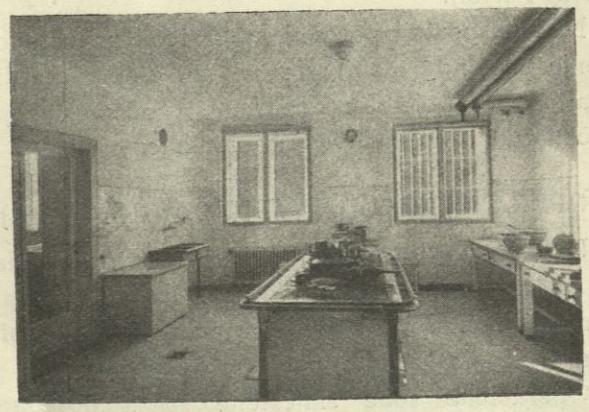

Kuhinja

Lijevo od sobe za sterilizaciju nalazi se **aseptična dvorana za operacije,** koja je oličena tamnosmedjom bojom, a do visine od dva i pol metra opločena smedjim emajliranim pločicama, jer se pokazalo, da su bijele operacijone sobe — kako su se do sada uvijek gradile — nezgodne, budući da previše reflektiraju svijetlo i time samo mjesto operacije ostaje tamno. Medjutim čim je soba u kojoj se operira tamnija, tim se više ističe operaciono polje, osobito ako se radi kod umjetnog svijetla.

Položaj obih operacionih dvorana jest takav, da je prozor, koji zauzima gotovo cijelu širinu i visinu sobe, okrenut prema sjeveru — tako da je svijetlo uvijek jednomjerno. Uredjaj operacione sobe je najmoderniji sa svim potrebnim instrumentima opskrbljen. Za rasvjetu služe pet velikih svije-

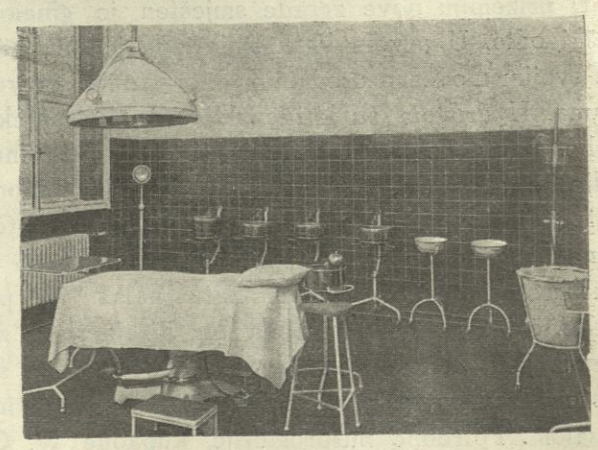

Kirurška dvorana za operacije (aseptičke)
(Uređaj tt. Hlavka)

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

tiljka, koje se nalaze na stropu, a srednja je specijalna francuska Leialitiqe-svjetiljka za operacije, koja ne pravi sjene, a za slučaj smetnja kod električne struje imade vlastite akumulatore, te automatski gori dalje, tako da za vrijeme rada nema nikada neprilika zbog rasvjete. Osim navedenih svijetiljka imade još dva pomoćna reflektora.

Uz operacionu dvoranu smiještena je **soba za pripremu** u kojoj se operater. asistenti i setre peru i pripremaju za operaciju sa nekoliko školjki sa toplom i hladnom vodom, a spojena je isto sa jedinim velikim prozorom sa operacionom dvoranom, tako da liječnik uvijek imade pred očima bolesnika i za vrijeme pripreme.

Septična operaciona dvorana je isto takova kao i aseptična, samo je izolirana u toliko, da se u nju može samo kroz pripremu za septične operacije.

Dalje imade u tom krilu zgrade jedna **soba za ambulantne pregledbe, liječenje i za cistoskopiju**

u kojoj je uređen i jedan mali laboratorij. Osim toga imade posebna soba za gipsane zavoje u kojoj je smješten **jedan specijalni stol za gipsanje** po Hawley-u. Taj novi ortopedski stol omogućuje idealno liječenje, po svim poznatim metodama preloma kosti i isčašenja zglobova na rukama i nogama, to pruža najveću mogućnost obzira na bolesnika, a isto tako služi i za imobilizaciju i korekturu postojećih deformiteta na trupu i polaganju gipsanih zavoja svih mogućih vrsti u svakom položaju.

Posebna soba određena je za šefa kirurgije i jedna soba za sestre u kojoj su spremljene kutije sa zavojnim materijalom, instrumentima i rublje.

U istom katu nalazi se i jedna veća **ambulanta za bolesti uha, nosa i grla** snabdjevena sa svim potrebnim najmodernijim uređajem i instrumen-

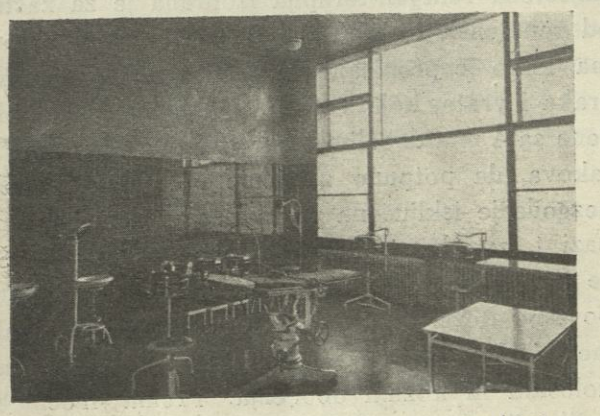

Druga kirurška dvorana za operacije (septičke)
(Uređaj tt. Hlavka)

trijem, dok se svi veći zahvati toga odsjeka obavljaju u operacionim dvoranama kirurškog odjela.

Kako se iz ovog prikaza razabire obavljaju se u Merkurovom sanatoriju svi operacijoni zahvati iz područja cijele kirurgije, urologije, ginekologije i otorinolaringologije.

VAŽNOST I ZNAČENJE ODJELA ZA GINEKOLOGIJU I PORODNIŠTVO

Pitanje nataliteta t. j. problem budućeg naraštaja postaje najvažnijim pitanjem u svim kulturnim zemljama. Broj poroda stalno pada. Kraj današnjih teških gospodarskih prilika žene se teško odlučuju za rađanje, no upravo zato treba ženama kod tog važnog i uzvišenog koraka osigurati, da njihova plemenita želja i muka bude nagrađena sigurnim uspjehom. Žena mora biti sigurna da će u porodu ostati zdrava i ona i dijete. Toga radi sve moderno medicinsko nastojanje ide zatim, da

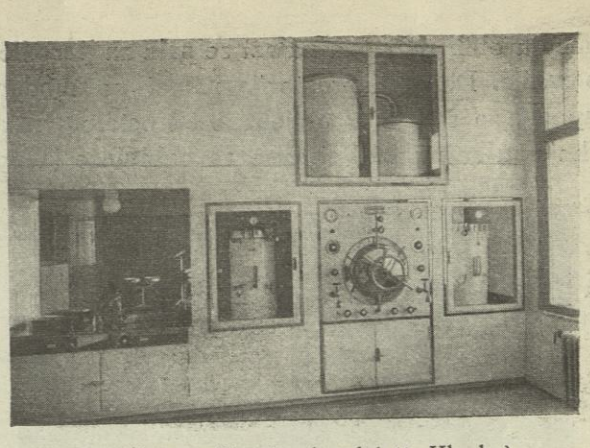

Kirurška sterilizacija (uređaj tt. Hlavka)

sve **svaki** porod izvrši u specijalno za to uređenom zavodu — sanatoriju ili klinici, jer je samo tako pružena maksimalna medicinska garancija u svakom pogledu. Poznato je da je u Zagrebu oko 1000 bolesničkih kreveta premalo, te su bolnice, klinike i rodilište stalno prenatrpane. No dok su za ostale bolesti postojale ipak dvije bolnice — Zakladna Bolnica i Bolnica Sestara — te razne klinike, za porode postoji samo jedno jedino rodilište, koje uglavnom služi kao zavod za naobrazbu medicinarâ, primaljâ i liječnika, te se je već odavna osjećala potreba jednog drugog rodilišta koje bi služilo samo za porodilje iz srednjeg staleža. **Otvorenjem Merkurovog Sanatorija sa posebnim specijalnim odjelom za porode ispunjena je velika praznina i učinjen znatan korak naprijed u tom pogledu.**

Merkurovo »Rodilište« nalazi se u prizemlju nove zgrade, posvema odijeljeno i izolirano. U njemu se nalaze **dvije radjaonice** i to jedna mala sa jednim specijalnim krevetom za porode, koja služi za specijalne slučaje i komplicirane porode, osim toga jedna velika radjaona sa tri kreveta.

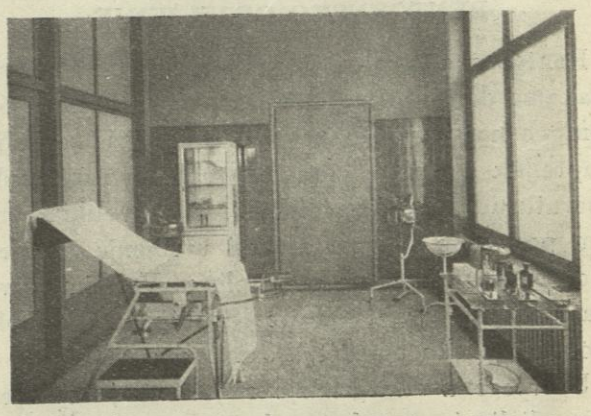

Dvorana za operacije ginekološkog odjela
(Uređaj tt. Hlavka)

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

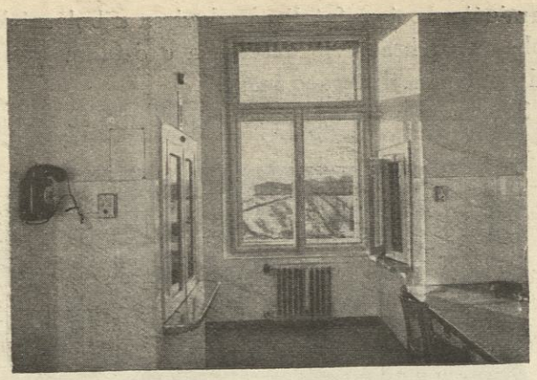

Čajna kuhinja sa liftom za dovoz jela i odvoz posuđa
(Lift uvela tt. Mohr)

operacione dvorane — aseptične i septične, izmedju kojih se nalazi **prostor za sterilizaciju.**

Sterilizacija uvedena je od firme Schaerer A. G. u Bernu, te je **najmodernija, a kod nas za sada jedina u državi.** Svi su aparati uzidani, a u pogon se stavljaju sa vrućom parom ili električnom strujom. Imade jedan poseban veliki kotao na plin u kojem se stvara para, koja opskrbljuje sve aparate i to sterilizator za kutije sa povojnim materijalom i rubl'em za operacije. Pesebni kotlovi za kuhanje instrumenata su tako smješteni, da su oni za aseptične operacije spojeni sa aseptičnom operacionom dvoranom sa jednim oknom sa pomičnim staklom, a s druge strane na isti način sa dvoranom za septičke operacije. Za fine i osjetljive instrumente uzidan je jedan ormar za suhu sterilizaciju t. j. sa vrućim zrakom, a do njega je jedan ormar za grijanje rublja. Osim toga uzidana su još dva aparata — jedan za proizvadjanje sterilne destilirane vode i jedan za fiziološku otopinu soli. Svi su ti spomenuti aparati spojeni uzidanim cijevima sa gore spomenutim parnim kotlom. U slučaju brze upotrebe stavljaju se svi ti aparati u pogon električnom strujom.

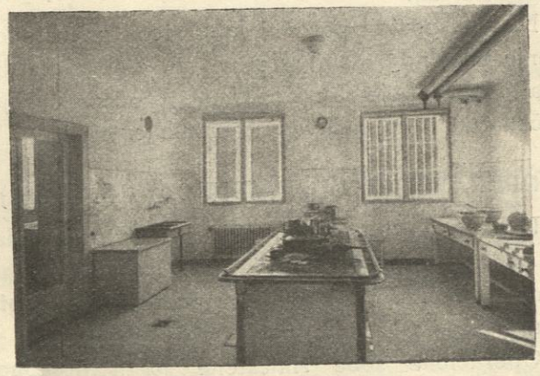

Kuhinja

Lijevo od sobe za sterilizaciju nalazi se **aseptična dvorana za operacije,** koja je oličena tamnosmedjom bojom, a do visine od dva i pol metra opločena smedjim emajliranim pločicama, jer se pokazalo, da su bijele operacijone sobe — kako su se do sada uvijek gradile — nezgodne, budući da previše reflektiraju svijetlo i time samo mjesto operacije ostaje tamno. Medjutim čim je soba u kojoj se operira tamnija, tim se više ističe operaciono polje, osobito ako se radi kod umjetnog svijetla.

Položaj obih operacionih dvorana jest takav, da je prozor, koji zauzima gotovo cijelu širinu i visinu sobe, okrenut prema sjeveru — tako da je svijetlo uvijek jednomjerno. Uredjaj operacione sobe je najmoderniji sa svim potrebnim instrumentima opskrbljen. Za rasvjetu služe pet velikih svije-

Kirurška dvorana za operacije (aseptičke)
(Uređaj tt. Hlavka)

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

tiljka, koje se nalaze na stropu, a srednja je specijalna francuska Leialitiqe-svjetiljka za operacije, koja ne pravi sjene, a za slučaj smetnja kod električne struje imade vlastite akumulatore, te automatski gori dalje, tako da za vrijeme rada nema nikada neprilika zbog rasvjete. Osim navedenih svijetiljka imade još dva pomoćna reflektora.

Uz operacionu dvoranu smiještena je **soba za pripremu** u kojoj se operater. asistenti i setre peru i pripremaju za operaciju sa nekoliko školjki sa toplom i hladnom vodom, a spojena je isto sa jedinim velikim prozorom sa operacionom dvoranom, tako da liječnik uvijek imade pred očima bolesnika i za vrijeme pripreme.

Septična operaciona dvorana je isto takova kao i aseptična, samo je izolirana u toliko, da se u nju može samo kroz pripremu za septične operacije.

Dalje imade u tom krilu zgrade jedna **soba za ambulantne pregledbe, liječenje i za cistoskopiju**

u kojoj je uređen i jedan mali laboratorij. Osim toga imade posebna soba za gipsane zavoje u kojoj je smješten **jedan specijalni stol za gipsanje** po Hawley-u. Taj novi ortopedski stol omogućuje idealno liječenje, po svim poznatim metodama preloma kosti i isčašenja zglobova na rukama i nogama, to pruža najveću mogućnost obzira na bolesnika, a isto tako služi i za imobilizaciju i korekturu postojećih deformiteta na trupu i polaganju gipsanih zavoja svih mogućih vrsti u svakom položaju.

Posebna soba određena je za šefa kirurgije i jedna soba za sestre u kojoj su spremljene kutije sa zavojnim materijalom, instrumentima i rublje.

U istom katu nalazi se i jedna veća **ambulanta za bolesti uha, nosa i grla** snabdjevena sa svim potrebnim najmodernijim uređajem i instrumentarijem, dok se svi veći zahvati toga odsjeka obavljaju u operacionim dvoranama kirurškog odjela.

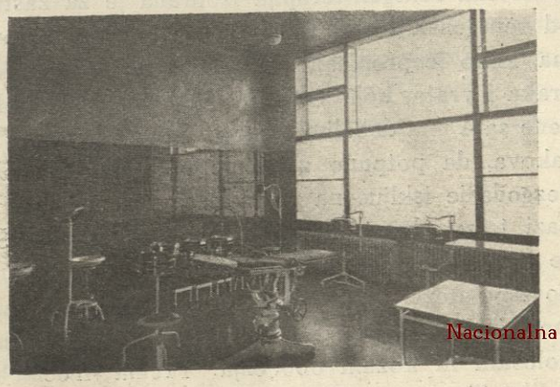

Druga kirurška dvorana za operacije (septičke)
(Uređaj tt. Hlavka)

Kako se iz ovog prikaza razabire obavljaju se u Merkurovom sanatoriju svi operacijoni zahvati iz područja cijele kirurgije, urologije, ginekologije i otorinolaringologije.

VAŽNOST I ZNAČENJE ODJELA ZA GINEKOLOGIJU I PORODNIŠTVO

Pitanje nataliteta t. j. problem budućeg naraštaja postaje najvažnijim pitanjem u svim kulturnim zemljama. Broj poroda stalno pada. Kraj današnjih teških gospodarskih prilika žene se teško odlučuju za rađanje, no upravo zato treba ženama kod tog važnog i uzvišenog koraka osigurati, da njihova plemenita želja i muka bude nagrađena sigurnim uspjehom. Žena mora biti sigurna da će u porodu ostati zdrava i ona i dijete. Toga radi sve moderno medicinsko nastojanje ide zatim, da

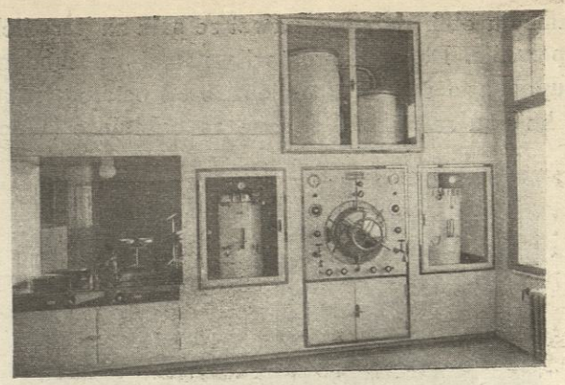

Kirurška sterilizacija (uređaj tt. Hlavka)

sve **svaki** porod izvrši u specijalno za to uređenom zavodu — sanatoriju ili klinici, jer je samo tako pružena maksimalna medicinska garancija u svakom pogledu. Poznato je da je u Zagrebu oko 1000 bolesničkih kreveta premalo, te su bolnice, klinike i rodilište stalno prenatrpane. No dok su za ostale bolesti postojale ipak dvije bolnice — Zakladna Bolnica i Bolnica Sestara — te razne klinike, za porode postoji samo jedno jedino rodilište, koje uglavnom služi kao zavod za naobrazbu medicinarâ, primaljâ i liječnika, te se je već odavna osjećala potreba jednog drugog rodilišta koje bi služilo samo za porodilje iz srednjeg staleža. **Otvorenjem Merkurovog Sanatorija sa posebnim specijalnim odjelom za porode ispunjena je velika praznina i učinjen znatan korak naprijed u tom pogledu.**

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Merkurovo »Rodilište« nalazi se u prizemlju nove zgrade, posvema odijeljeno i izolirano. U njemu se nalaze **dvije radjaonice** i to jedna mala sa jednim specijalnim krevetom za porode, koja služi za specijalne slučaje i komplicirane porode, osim toga jedna velika radjaona sa tri kreveta.

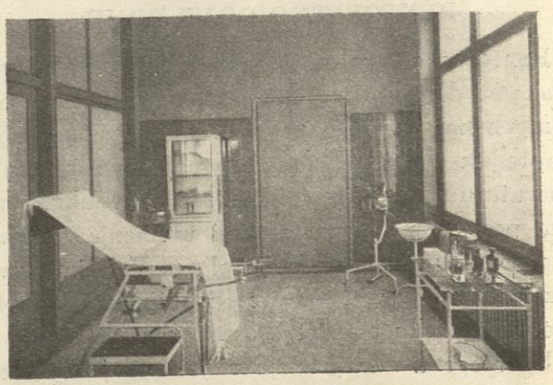

Dvorana za operacije ginekološkog odjela
(Uređaj tt. Hlavka)

Izmedju obih radjaona nalazi se **sala za porodičke operacije.** Do ovih prostorija nalazi se **moderna kupaona,** a sve je to odijeljeno od ostalog trakta, u kojemu se nalaze tri sobe za **babinjače** (Wöch-

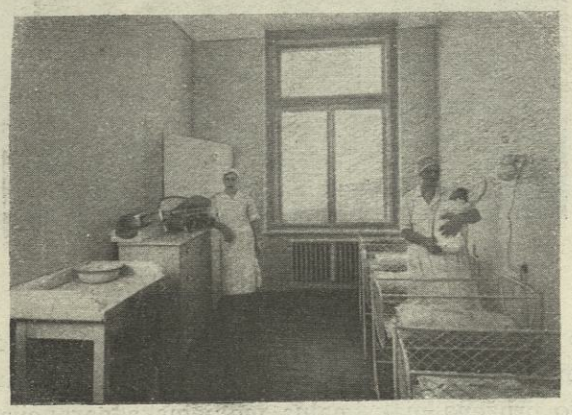

Sobe za novorođenčad
(Uređaj tt. Hlavka)

nerinnen), sa po jednim ili dva kreveta u koje se smještaju žene odmah iz poroda. Nasuprot tih soba nalazi se posebna **soba za novorodjenčad**, tako zv. »Schreizimmer« sa dvostruko izoliranim zidovima i dvostrukim vratima, tako da dječji plač ne može da se čuje izvan te dječije sobe. Staklo na prozoru te sobe je specijalno, tako da propušta ultravioletne zrake, koje su toliko korisne za nježnu novorodjenčad. Pored te dječje sobe nalazi se **soba za primalju i soba za liječnika.** Čitavo to »Rodilište« posvema je odijeljeno od hodnika za ostale bolesnike.

Nasuprot »Rodilišta« nalazi se deset soba sa po jedan, dva i tri kreveta za sve ostale ženske bolesti.

Operaciona dvorana zajednička je u prvom katu na kiruškom traktu za kirurške i ginekološke operacije.

RENTGENSKO ODJELJENJE

Rentgenska pretraga i liječenje rentgenovim zrakama danas je toliko važno, da se bolnica bez rentgenskog uredjaja ne dade više ni zamisliti. Napredak medicine iziskuje sve bolju rentgensku aparaturu tačniji i savršeniji rad sa velikim brojem pomagala i aparata, koji uredjenje rentgenskog odjelenja znatno poskupljuju. Velikim žrtvama i trudom uspjelo je urediti potpuno i kompletno rentgensko odjeljenje sanatorija.

U suterenu nadogradnje smješteno je rentgensko odjeljenje u **sedam soba, te zauzima gotovo čitav jedan trakt.** Prilaz do rentgenskog odjeljenja omogućen je direktnim ulazom za ambulantne bolesnike, liftom za teško bolesne, te konačno unutarnjim stubištem za lakše bolesnike sa drugih sanatorijskih odjeljenja. Iz prostrane čekaonice, koja je udobno smještena i namještena, vode dve kabine za svlačenje u rentgen-diagnostiku. Tik ove nalazi se oveća tamna izba za razvijanje rentgenskih snimaka i soba liječnika za davanje nalaza u kojoj je smještena i arhiva odjeljenja. Preko rasklopne sobe (Schaltraum) i posebno odjeljene sobe za mašineriju (Maschinenraum) dolazi se u prostranu i zračnu rentgen-terapiju.

Rentgensko odjelenje posjeduje **posebni aparat za diagnostiku i posebni za terapiju,** oba aparata na ventilne cijevi, jakog kapaciteta, moderne izvedbe (SRV) te zadovoljuju svim zahtjevima, što ih medicina danas stavlja. Prostorija u kojoj je smještena rentgen-terapija izolirana je za zaštitu od rentgenskih zraka debelim betonskim zidovima, kako je propisano za zaštitu od rentgenskih zraka i vrata, koja vode iz rasklopne sobe obložene sa 4 mm debelim olovom. Sama aparatura je takova, da potpuno zaštićuje bolesnika i svaka nezgoda je isključena pošto je sav rad udešen na bazi t. zv. dvostrukog tehničkog osiguranja. Što se tiče samog liječenja udešeno je za obolenja površne kože, kao i dubokih organa i za svaku medicinsku struku bilo kirurških, internih, ginekoloških ili kožnih oboljenja. Prema liječničkoj indikaciji može se liječiti najrazličitija obolenja od lakih kožnih afekcija, do raka ma kojeg organa.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

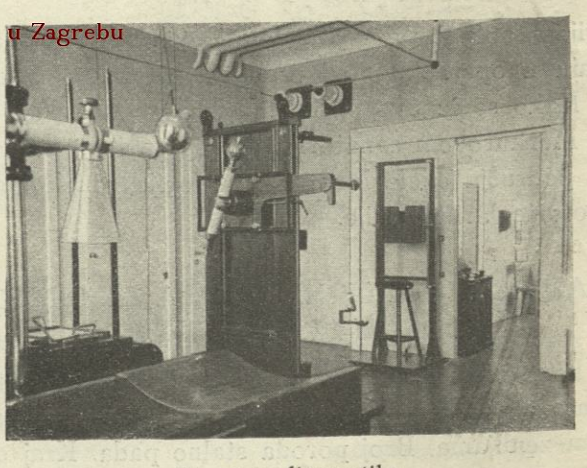

Rentgen: diagnostika
(Uređaj tt. Siemens)

Rentgen-diagnostika ima **tri radna mjesta.** Jedno za prosijavanje pluća, srca, želuca i crijeva k tomu priključena je aparatura za snimke na udaljenost od 2 m., drugo radno mjesto je za

v. Bucky rešetom, treće ravno mjesto Trockoscop je naročito udešena aparatura za prosijavanje u ležećem položaju, gdje je smjer zraka odozdo prema gore. Ovakav razmještaj aparata omogućuje svrsishodno pretraživanje svih čovječjih organa, kako momentalno potreba iziskuje. Predaleko bi vodilo iznašanje svih pomoćnih aparata, kojima je odjelenja opskrbljeno. Važno je, da se istakne da je čitavo odjelenje izradjeno prema modernim pricipima, kako aparatura tako i prostorije uz potpunu zaštitu bolesnika, liječnika i personala, te daje sigurnost nesmetanog rada.

Rentgenskom odjelenju priključena je **fizikalna terapija.** Momentano je u pogonu samo elektro-terapija, doskora će joj se priključiti i hidro-terapija. Elektro-terapija smještena je pokraj rentgenskog odjelenja zbog olakšanog nadzora i zajedničke čekaone. U prostoriji za elektro-terapiju smješteni su aparati za faradizaciju, galvanizaciju, elektro-masažu, kremena svjetiljka (Quarz) za lokalna i totalna zračenja, diatermija i liječenje vrućim zrakom.

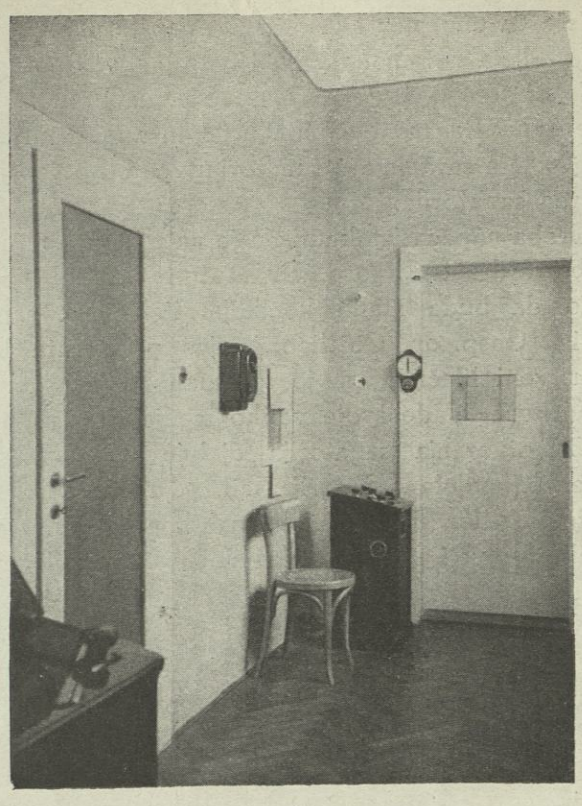

Rentgen: rasklopna soba

LIJEČNICI SANATORIJA.

Društvena uprava mnogo je pažnje posvetila uredjenju liječničke službe u sanatoriju. Kako je poznato vodstvo odjela za interne bolesti već petu godinu nalazi se u rukama g. **Dra Maksa Grossmanna.** Prigodom popunjavanja mjesta šefova novih odjela izabrana su gg. **Dr. Branko Vitauš,** za šefa kirurškog odjela, **Dr. Milutin Rabar,** za šefa

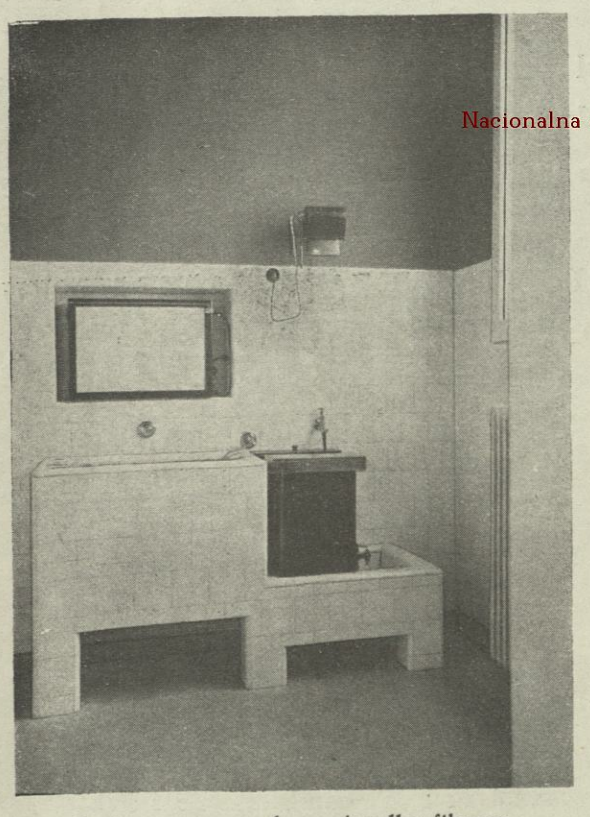

Rentgen: tamna soba za izradbu filmova

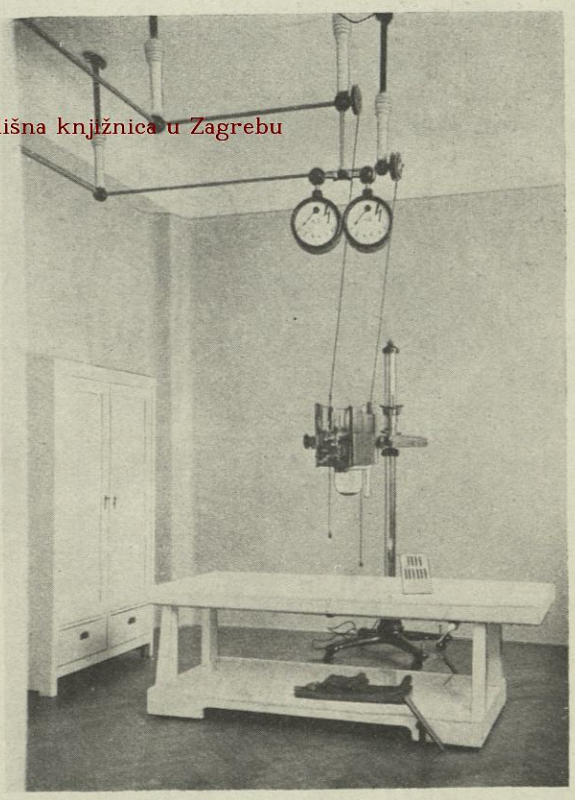

Rentgen: terapija

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

...lazom za ambulantne
... te konačno
odjela za uho, nos i grlo, a **Dr. Srećko Šilović** za šefa odjela za ginekologiju i porodništvo. Rentgenološki odio vodi **g. Dr. Milan Neumann,** koji kao specijalista za rentgenologiju i kao asistent internog odjela saradjuje u sanatoriju već od otvorenja starog sanatorija.

Treba napose istaknuti da je na molbu izvršnog odbora društva, gosp. **Dr. Antun Gottlieb,** pristao da bude stalni konzilijarni liječnik sanatorija. Gosp. dr. Gottlieb je još prije rata bio društveni liječnik, pa je spreman da za dobro »Merkura« dade svoje veliko medicinsko znanje.

Od otvorenja sanatorija djeluje kao asistent internog odjela sanatorija mil. gdja **Dr. Mihaela Peičić-Kosier,** dok su novo izabrana gg. **Dr. Dragutin Švarc i Dr. Antun Valečić,** kao liječnici kirurškog odjela.

Kod izbora liječnika napose se imalo pred očima to, da se izaberu lica, koja imadu najveću stručnu spremu i sposobnost. Uprava društva je u tom pogledu konzultirala mnoge ... še medicinske nauke i uvažila njihove prijedloge. Spomenuta gospoda liječnici o čijoj djelatnosti najviše ovisi prosperitet sanatorija uživaju puno povjerenje društvene uprave, koja je uvjerena da će sanatorijski liječnici imati uvijek pred očima samo interes društva i interes sanatorija.

Za njegu bolesnika i pripomoć liječnicima postavljene su školovane i diplomirane časne sestre reda Sv. Vinka, koje su sa duljim iskustvom u raznim bolnicama, pokazale kao vrlo savjesne, dobre i sposobne za pripomoć i kod operacija i pregledbe te kod njege bolesnika, tako da će bolesnicima biti osigurana najpomnija i najsigurnija njega u svakom pogledu. Radi informacije našeg članstva spominjemo, da je uposlenjem ovih sestara u našem sanatoriju omogućeno da se postignu velike uštede u upravnim troškovima sanatorija, što će napose doći u bilanci sanatorija do jakog izražaja.

Merkuraši!

U nedjelju dne 28. I. 1934. u deset sati prije podne otvara naše društvo svoj sanatorij u Zajčevoj ulici br. 19.

Ovoj će svečanosti prisustvovati izaslanici najviših državnih vlasti i ustanova, a jednako i mnogi predstavnici naših podružničkih odbora.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Sam čin otvorenja prenijeti će zagrebačka Radio stanica, pa na tu okolnost naročito upozoravamo sve naše članstvo.

PREDSJEDNIŠTVO DRUŠTVA NAPOSE POZIVA SVE ZAGREBAČKE MERKURAŠE DA PRISUSTVUJU OVOJ SVEČANOSTI.

odjela za uho, nos i grlo, a **Dr. Srećko Šilović** za šefa odjela za ginekologiju i porodništvo. Rentgenološki odio vodi **g. Dr. Milan Neumann,** koji kao specijalista za rentgenologiju i kao asistent internog odjela saradjuje u sanatoriju već od otvorenja starog sanatorija.

Treba napose istaknuti da je na molbu izvršnog odbora društva, gosp. **Dr. Antun Gottlieb,** pristao da bude stalni konzilijarni liječnik sanatorija. Gosp. dr. Gottlieb je još prije rata bio društveni liječnik, pa je spreman da za dobro »Merkura« dade svoje veliko medicinsko znanje.

Od otvorenja sanatorija djeluje kao asistent internog odjela sanatorija mil. gdja **Dr. Mihaela Peičić-Kosier,** dok su novo izabrana gg. **Dr. Dragutin Švarc i Dr. Antun Valečić,** kao liječnici kirurškog odjela.

Kod izbora liječnika napose se imalo pred očima to, da se izaberu lica, koja imadu najveću stručnu spremu i sposobnost. Uprava društva je

[illegible]lazom za ambulantne [illegible] te konačno u tom pogledu konzultirala mnoge [illegible] še medicinske nauke i uvažila njihove prijedloge. Spomenuta gospoda liječnici o čijoj djelatnosti najviše ovisi prosperitet sanatorija uživaju puno povjerenje društvene uprave, koja je uvjerena da će sanatorijski liječnici imati uvijek pred očima samo interes društva i interes sanatorija.

Za njegu bolesnika i pripomoć liječnicima postavljene su školovane i diplomirane časne sestre reda Sv. Vinka, koje su sa duljim iskustvom u raznim bolnicama, pokazale kao vrlo savjesne, dobre i sposobne za pripomoć i kod operacija i pregledbe te kod njege bolesnika, tako da će bolesnicima biti osigurana najpomnija i najsigurnija njega u svakom pogledu. Radi informacije našeg članstva spominjemo, da je uposlenjem ovih sestara u našem sanatoriju omogućeno da se postignu velike uštede u upravnim troškovima sanatorija, što će napose doći u bilanci sanatorija do jakog izražaja.

Merkuraši!

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

U nedjelju dne 28. I. 1934. u deset sati prije podne otvara naše društvo svoj sanatorij u Zajčevoj ulici br. 19.

Ovoj će svečanosti prisustvovati izaslanici najviših državnih vlasti i ustanova, a jednako i mnogi predstavnici naših podružničkih odbora.

Sam čin otvorenja prenijeti će zagrebačka Radio stanica, pa na tu okolnost naročito upozoravamo sve naše članstvo.

PREDSJEDNIŠTVO DRUŠTVA NAPOSE POZIVA SVE ZAGREBAČKE MERKURAŠE DA PRISUSTVUJU OVOJ SVEČANOSTI.